

2. Папазова Н. А., Габитов В. Ф., Абрамович Р. А. Стандартизация новых противогрибковых гидрогелей. *Фармация*. 2014. № 3. С. 32-34.
3. Application of Carbopol to controlled release preparations. Carbopol as a novel coating material II / M. Muramatsu et al. *Int. J. Pharm.* 2000. Vol. 199. № 3. P. 77-83.

Розробка складу лікарського препарату на рослинній основі у формі жувальної пастилки

Бавикіна М.Л., Зверєва М.І.

Кафедра аптечної технології ліків

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Розлад із дефіцитом уваги та гіперактивністю – один із найбільш поширених розладів психологічного розвитку – він зустрічається у близько 5% дітей та 3% дорослих. Найбільш характерними його симптомами є гіперактивність, імпульсивність та неухважність, які обумовлені поганою передачею інформації нейротрансмітерами, впливом різноманітних факторів, які призводять до ненормального функціонування мозку.

Найчастіше РДУГ діагностують у шкільному віці. Сильно виражені проблеми із навчанням у школі потребують участі спеціалістів. Через це розлад є однією із найбільших проблем дітей шкільного віку. За статистикою, у кожному класі є одна-дві дитини із РДУГ.

Багато хто з нас знає дітей, котрі, як кажуть, мають «моторчика в одному місці»: неуважні, непосидючі, постійно відволікаються, втручаються. Таким дітям важко вислухати до кінця прохання, інструкцію, пояснення вчителя у школі. На таких дітей перестають сподіватися батьки, їх постійно сварять і вважають винними.

Згідно з сучасними міжнародними протоколами, рекомендовано два основних методи лікування РДУГ: медикаментозна терапія та поведінкова терапія для дітей.

Першою лінією для медикаментозного лікування використовуються психостимулятори, такі як метилфенідат та атомоксетин. Їх вживання супроводжується великою кількістю побічних ефектів: безсоння, зниження апетиту, біль у животі, шлунково-кишкові порушення, мимовільні рухи або тики, головний біль і запаморочення, тривожність, дратівливість або плаксивість [2,3]. Альфа-2-агоністи, антидепресанти та антипсихотичні засоби не ліцензовані у Великобританії для лікування РДУГ/ГКР і повинні розглядатися тільки тоді, коли ліцензовані ліки не підійшли.

Мета дослідження. Розробити склад лікарського препарату на рослинній основі у формі жувальної пастилки.

Методи та об'єкти дослідження. Праці вітчизняних та зарубіжних авторів, електронні бази даних Міністерства охорони здоров'я України. Під час роботи були використані методи бібліосемантичного аналізу, систематизації теоретичного та узагальнення даних.

Основні результати. За даними досліджень екстракти женьшеню [8-10], гінкго білоба [11,13], валеріани та меліси лікарської [7], пасифлори [4,5], та соснової кори [7] ефективні для лікування РДУГ у дітей. Останнім часом на вітчизняному фармацевтичному ринку набувають популярності жувальні пастилки, але їх асортимент представлений переважно препаратами іноземного виробництва [1]: DuphaBears® (Amapharm GmbH, Німеччина), Flavo-Zinc (Solgar, США), Supradyn® Gummies (Bayer Consumer Care, Німеччина), Vitatone (Newtone Pharma Limited, Великобританія), Immunovit (Swiss Energy, Швейцарія). Пастилки є перспективною та зручною лікарською формою для застосування у педіатрії.

Надалі буде проведена робота з розробки лікарського препарату на рослинній основі у формі жувальної пастилки.

Висновки. Обґрунтовано доцільність розробки вітчизняного оригінального препарату у вигляді жувальних пастилок на основі лікарської рослинної сировини для полегшення симптомів РДУГ.

Список літератури

1. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua>.
2. Громова О.А., Торшин И.Ю., Гришина Т.Р., Федотова Л.Э. Дефицит магния как проблема стресса и дезадаптации у детей // РМЖ 2012. Т. 20. № 16. С. 813–21.
3. Корнетов Н.А., Шмунк Е.В. Проблемы диагностики и терапии расстройств депрессивного спектра в амбулаторно-поликлинической сети // Успехи современного естествознания. 2010. № 9. С. 134–136.
4. Akhondzadeh S., Mohammadi M. R., Momeni F. Passiflora incarnata in the treatment of attention-deficit hyperactivity disorder in children and adolescents. *Therapy*. 2005;2(4):609–614.
5. Appel K., Rose T., Fiebich B., Kammler T., Hoffmann C., Weiss G. Modulation of the γ -aminobutyric acid (GABA) system by Passiflora incarnata L. *Phytotherapy Research*. 2011;25(6):838–843.
6. Benke D., Barberis A., Kopp S., et al. GABAA receptors as in vivo substrate for the anxiolytic action of valerianic acid, a major constituent of valerian root extracts. *Neuropharmacology*. 2009;56(1):174–181.
7. Dennis Anheyer, Romy Lauche, Dania Schumann, Gustav Dobos, Holger Cramer. Herbal medicines in children with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD): A systematic review. *Complement Ther Med*. 2017 Feb;30:14-23.
8. Ko H.-J., Kim I., Kim J.-B., et al. Effects of Korean red ginseng extract on behavior in children with symptoms of inattention and hyperactivity/impulsivity: a double-blind randomized placebo-controlled trial. *Journal of Child and Adolescent Psychopharmacology*. 2014;24(9):501–508.
9. Lee S. H., Park W. S., Lim M. H. Clinical effects of korean red ginseng on attention deficit hyperactivity disorder in children: an observational study. *Journal of Ginseng Research*. 2011;35(2):226–234.
10. Niederhofer H. Panax ginseng may improve some symptoms of attention-deficit hyperactivity disorder. *Journal of Dietary Supplements*. 2009;6(1):22–27.

11. Shakibaei F., Radmanesh M., Salari E., Mahaki B. Ginkgo biloba in the treatment of attention-deficit/hyperactivity disorder in children and adolescents. A randomized, placebo-controlled, trial. *Complementary Therapies in Clinical Practice*. 2015;21(2):61–67.
12. Trebatická J., Kopasová S., Hradečná Z., et al. Treatment of ADHD with French maritime pine bark extract, Pycnogenol. *European Child and Adolescent Psychiatry*. 2006;15(6):329–335.
13. Uebel-von Sandersleben H., Rothenberger A., Albrecht B., Rothenberger L. G., Klement S., Bock N. Ginkgo biloba extract EGb 761 in children with ADHD. *Zeitschrift für Kinder- und Jugendpsychiatrie und Psychotherapie*. 2014;42(5):337–347.

Особливості використання основи при розробці м'яких лікарських форм

Бартош К. В., Ярних Т. Г., Олійник С. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tl@nuph.edu.ua

Вступ. Незважаючи на те, що мазі є однією з найдавніших ЛФ, вони не втратили своєї значущості і в сучасній фармакотерапії. Якщо приблизно 50 років тому мазі розглядалися як ЛФ для зовнішнього застосування, головним чином для терапії ряду дерматологічних захворювань, то в даний час вони досить широко використовуються в хірургії, офтальмології, гінекології, стоматології, проктології та інших галузях клінічної медицини.

Мета дослідження. Вивчення характеристик та особливостей використання основ для виготовлення м'яких лікарських форм.

Методи та об'єкти дослідження. Узагальнення даних літератури щодо характеристики мазевих основ.

Основні результати. Мазева основа є складовою частиною мазі та визначає її властивості - консистенцію, стійкість при зберіганні, рН, зовнішній вигляд, колір, запах, а також швидкість і повноту вивільнення речовин.

Сьогодні у світовій фармацевтичній практиці налічується близько 250 індивідуальних або складних мазевих основ, які мають певні властивості і відповідають тим чи іншим вимогам. Ідеальної основи немає, тому в більшості випадків, щоб отримати основу з необхідними властивостями поєднують кілька допоміжних речовин.

Для приготування мазей із важкорозчинними і нестабільними у воді антибіотиками рекомендовано основи «Есілон-1» (есілон-аеросильної основи – 45 %, гідроліну – 5 %, ПЕО-400 – 20 %, води очищеної – 30 %) і «Есілон-2» (есілон-аеросильної основи – 45 %, гідроліну – 5 %, води очищеної – 50 %). При їх приготуванні есілон-аеросильну основу змішують з